

Genel Kultur > Kagit nasil yapilir?

Kleopatra, Konficyus, Einstein, Edison, Ts"ai Lun. Butun bu kisilerin icinde insanlik tarihinin gelismine en buyuk faydasi olan kimdir dersek, herhalde Ts"ai Lun demezsiniz. Ama O"dur. Ts"ai Lun gunumuzden yaklasik 2000 yil once Cin"de yasayan bir memurdu ve MS 105 yilinda bugunku kullanılan hali ile kagidi icat etti. Dutagaci kabugu, kenevir ve kumas pacavralarini suyla karistirarak ezdi, lapa haline getirdi, presleyerek suyunu cikardi ve bu ince tabakayi kurumasi icin gunesin altinda ipe asti.

Aslinda insanlar MO 3500 yillarinda bile uzerine yazi yazabilecek cesitli seyler kullaniyorlardi. Kagidin icadi sonraki devirlerde Cinlileri dunyanin en gelismis kulturunun sahibi yapti. Sasirticidir ki, Orta Asya"ya 751, Bagdat"a ise 793 yilinda ulasan Ts"ai Lun"un kagit yapma metodu, Avrupa"ya 1000 yilda gelemadi. Avrupa"da ilk kagit ancak 1151 yilinda Ispanya"da yapilabildi.

Ozellikle matbaanin icadi ile birlikte kagida olan ihtiyac gittikce buyudu. Yeterli hammadde bulmakta zorlanildi. Ayrica bu sekilde kagit imalati cok zaman aliyordu ve dunyanin bir cozume ihtiyaci vardi.

Kesin tarih bilinmiyor ama yaklasik 18. yuzyilin baslarinda Fransiz bilimci Rene-Antonie Ferchault de Reaumur ormanda agaclarin arasinda yururken bir yaban arisi kovani gordu. Yaban arilari evlerinde olmadigindan durup kovani incelemeye basladi. Birden kovani kagittan yapilmis oldugunu gordu. Peki onlar pacavra kullanmadan kovani nasil yapıyorlardi? Sadece pacavra degil, kimyasallar, ates ve karistirma tanklarini da kullanmiyorlardi. Arilar insanlari bilmedigi neyi biliyorlardı ?

Aslinda her sey cok basitti. Kisa bir gozlem sonucunda gordu ki, yaban arilari ince dallari veya curumus kutukleri kemirir gibi agizlarina aliyorlar, burada mide sivilari ve salyalari ile karistiriyorlar ve kovanlarini yapmada kullaniyorlardi. Reaumur arilarin sindirim sistemini de inceleyerek bulusunu 1719 yilinda Fransiz Kraliyet Akademisi"ne sundu.

Ilk kagit makinesi 1798 yilinda yapildi. Ancak bu genis bir kayisin donerek fucidaki lapayi aldigi ve ince kagit haline getirdigi, her donuste tek bir kagit yapabilen basit bir makine idi. Silindirli makine cok gecmeden 1809 yilinda John Dickinson tarafından icat edildi.

Gunumuzde kagit uretimi yuksek teknoloji ile ve tam otomatik olarak yapilabilmektedir ama islemin asli esas olarak degismemistir. Kagitlari arasindaki kalite farkini kullanılan lifin turu, lapanin hazirlanisi, icine katilan malzemeler, kimyasal veya mekanik metotlar belirler. Her ne kadar liflerin elde edilmesinde agaclar ana kaynak ise de ozellik tasiyan kagitlari yapilmasinda gunumuzde sentetik lifler de kullanılmaktadır.

BilgiKaynak